

Tre Sametingspresidenter i februar 2005. Lars Anders Bær, Sametinget i Sverige, Pekka Aikio, Sametinget i Finland og tidligere sametingspresident Sven-Roald Nystø, Norge. FOTO: MIN ÅIGI.

Forslaget til Nordisk samekonvensjon

ØNSKET OM EN NORDISK SAMEKONVENSJON ble først reist av Nordisk Sameråd i Samekonferansen i 1986, og ble senere fulgt opp i Samekonferansen i 1992. I 1998 ble saken diskutert i fellesmøte mellom samerettskomiteene i Finland, Sverige og Norge.

Under Nordisk Råds 46. sesjon i Reykjavik 28. februar 1995 ble det avholdt et ministermøte om samiske saker, med deltakelse av ministrene ansvarlig for samiske saker fra Finland, Sverige og Norge. Ministrene fremmet initiativ til å starte arbeidet med en Nordisk samekonvensjon.

Høsten 2002 oppnevnte de ansvarlige ministrene for samiske saker i Norge, Sverige og Finland og sametingspresidentene i de respektive landene, en ekspertgruppe til å utarbeide et utkast til en Nordisk samekonvensjon. Ekspertgruppen overleverte sin innstilling til oppdragsgiverne ved det årlige fellesmøtet mellom sameministrene og sametingspresidentene 16. november 2005 i Helsingfors. Ekspertgruppen ble ledet av tidligere høyesterettsjustitarius i Norge, professor Carsten Smith.

Innstillingen har en konvensjonstekst som består av 51 artikler fordelt på syv kapitler. Konvensjonsutkastet har som overordnet mål å bevare og styrke rettighetene til samene som urfolk med særlig vekt på å sikre og videreutvikle samisk språk, kultur, livsgrunnlag og samfunn. Utkastet tar utgangspunkt i at samene er urfolk i de tre nordiske landene, og er utarbeidet på bakgrunn av eksisterende og forestående internasjonale menneskerettighetsstandarder.

Ekspertgruppen foreslår at Konvensjonen blir ratifisert av Finland, Norge og Sverige, og at det er nødvendig at de tre sametingene godkjenner konvensjonen før den ratifiseres av statene. Utkastet ble sendt på samtidig høring i de tre landene i begynnelsen av 2006, og det vil bli lagt opp til drøfting om den videre behandling av saken.

www.samediggi.no

www.galdu.org

www.dep.no/aid/

Samene – en håndbok, Karasjok 2003.